

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/184863,Przedmioty-nalezace-do-rodziny-Ulmow-zamordowanej-przez-Niemcow-za-ukrywanie-Zyd.html>
27.04.2024, 20:42

Przedmioty należące do rodziny Ulmów, zamordowanej przez Niemców za ukrywanie Żydów, trafiły do Instytutu Pamięci Narodowej

Data publikacji 12.05.2023

12 maja 2023 roku artefakty, wydobyte z grobów ofiar zbrodni sprzed 79 lat, przekazali prezesowi IPN dr. Karolowi Nawrockiemu oraz jego zastępcy dr. Mateuszowi Szpytmie, metropolita przemyski abp Adam Szal i ks. dr Witold Burda - postulator procesu beatyfikacyjnego rodziny Ulmów.

Wśród przekazanych przedmiotów znalazły się:

- guzik z ubrania Wiktorii Ulmy
- fragmenty trumny, w której pochowane było ciało Wiktorii Ulmy wraz z jednym z dzieci
- ziemia z pierwszej trumny, w której było pochowanych dwoje dzieci Józefa i Wiktorii Ulmów
- gwoździe z drugiej trumny, w której pochowanych było troje dzieci Józefa i Wiktorii Ulmów

Przekazanie przedmiotów należących do rodziny Ulmów, zamordowanej przez Niemców za ukrywanie Żydów, do Instytutu Pamięci Narodowej - 12 maja 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Szcątki Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich siedmiorga dzieci zostały na przełomie marca i kwietnia br. poddane tzw. rekognicji kanonicznej (czyli ekshumacji i rozpoznaniu).

Przeprowadził ją Instytut Pamięci Narodowej na wniosek władz kościelnych. Oględziny sądowo-lekarskie potwierdziły dotychczasowe ustalenia na temat zbrodni z 24 marca 1944 roku.

Tego dnia w okupowanej przez Niemców Markowej - wsi nieopodal Łańcuta - za udzielanie pomocy prześladowanym Żydom zostali rozstrzelani Józef i Wiktoria Ulmowie wraz z dziećmi: Stanisławą, Barbarą, Władysławem, Franciszkiem, Antonim, Marią oraz nienarodzonym jeszcze dzieckiem (Wiktoria znajdowała się w zaawansowanej ciąży). Zginęli także ukrywani Żydzi: Saul Goldman z synami: Baruchem, Mechelem, Joachimem i

Mojżeszem oraz Gołda Grünfeld i Lea Didner z córką Reszlą. Łącznie niemieccy żandarmi zamordowali wówczas 17 osób – Polaków i Żydów.

Jedyną „winą” Ulmów była chrześcijańska postawa miłości bliźniego. Jedyną „winą” ukrywanych Żydów była chęć przeżycia Zagłady.

Wiktorię i Józefa Ulmów zaliczono w poczet Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. 24 marca – dzień śmierci Samarytan z Markowej – od 2018 roku jest obchodzony jako Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.

W 2003 roku rozpoczął się proces beatyfikacyjny rodziny Ulmów. 10 września 2023 roku w Markowej odbędzie się ich beatyfikacja.